

Sygn. akt VIII U 1230/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2017 r. w Gliwicach

sprawy M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach

na skutek odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 21 czerwca 2017 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od 13 czerwca 2017 r.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIIIU 1230/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 czerwca 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu M. K. (K.) prawa

do emerytury na podstawie art.184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r.

nie udowodnił 15 – letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Organ rentowy wskazał, iż do pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił okresu zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 1 sierpnia 1975r. do dnia 31 maja 1997r., ponieważ w świadectwie pracy z dnia 21 kwietnia 2000r. podano pracę na stanowisku elektromonter, natomiast w świadectwie pracy w szczególnych warunkach stwierdzono, że ubezpieczony

pracował jako elektromonter ruchowy przy remontach suwnic. Nadto organ rentowy podniósł, iż wykazane stanowiska nie mieszczą się w powołanym Zarządzeniu nr 3 MH i PM z dnia 30 marca 1985r. – wykazie A dziale III poz.86 pkt 1.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, po uprzednim zaliczeniu do takiej pracy okresu zatrudnienia od dnia 1 sierpnia 1975r. do dnia 31 maja 1997r. w Hucie (...), kiedy to wykonywał pracę na wysokości polegającą na naprawach głównie suwnic.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony M. K. w dniu (...) ukończył wiek 60 lat. Legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. ponad 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

W dniu 16 czerwca 2017r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury, w rozpoznaniu którego organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Ubezpieczony był zatrudniony w Hucie (...) od dnia 1 września 1972r. do dnia 24 czerwca 1975r. na stanowisku ucznia oraz od dnia 1 sierpnia 1975r. do dnia 25 kwietnia 1977r. i od dnia 2 maja 1979r. do dnia 31 maja 1997r. Następnie na podstawie art.23(1) k.p. został przejęty przez Zakład (...) S.A. w Z., gdzie pracował od dnia 1 czerwca 1997r. do dnia 21 kwietnia 2000r. W okresie od dnia 26 kwietnia 1977r. do dnia 10 kwietnia 1979r. odbywał zasadniczą służbę wojskową.

W świadectwie pracy z dnia 21 kwietnia 2000r. sporządzonym przez Zakład (...) S.A. w Z. podano, że ubezpieczony od dnia 1 sierpnia 1975r. do dnia 25 kwietnia 1977r. i od dnia 2 maja 1979r. do dnia 31 maja 1997r. był zatrudniony na stanowisku elektromontera.

Huta (...) S.A. sporządziła dla ubezpieczonego w dniu 12 kwietnia 1999r. świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym zawarła adnotację, że ubezpieczony od dnia 1 sierpnia 1975r. do dnia 31 maja 1997r. pracował na stanowisku elektromontera ruchowego przy remontach suwnic wymienionych w wykazie A dziale III poz.86 pkt 1 stanowiącym załącznik Nr 1 do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy hutnictwa maszynowego – stale wykonywał roboty remontowe związane z ruchem urządzeń dźwigowych.

Huta (...) zajmowała się produkcją pieców elektrycznych do topienia metalu i minerałów, urządzeń do obróbki pozapiecowej, urządzeń dźwigowych specjalnych, urządzeń hutniczych i koksowniczych, konstrukcji technologicznych odlewów żeliwnych i innych tego typu urządzeń. W okresie spornym od dnia 1 sierpnia 1975r. do dnia 31 maja 1997r. (zarówno przed odbywaniem zasadniczej służby wojskowej jak i po powrocie z niej), ubezpieczony pracował w służbie utrzymania ruchu przy wydziale budowy konstrukcji stalowych. Na wydziale tym używane były takie urządzenia jak suwnice, wytaczarki, strugarki i inne urządzenia służące do kształtowania elementów stalowych. Zatrudnieni w tym wydziale byli malarze, składacze, spawacze, operatorzy suwnic, hakowi, traserzy, palacze itd. Na wydziale były 22 suwnice, których sprawność była systematycznie sprawdzana. Suwnice były umieszczone na wysokości 15 metrów, a niektóre jej urządzenia jeszcze wyżej, bo na wysokości nawet 20 metrów. Ubezpieczony specjalizował się w naprawach suwnic, zajmował się ich bieżącym nadzorem, remontem i konserwacją w zakresie elektrycznym. Sporadycznie tylko był kierowany do napraw innych urządzeń np. wytaczarek, spawarek. Czasami, w razie zaistnienia potrzeby np., gdy była konieczność naprawy podzespołów, ubezpieczony wykonywał pewne czynności w warsztacie. Takich pracowników jak ubezpieczony, a mianowicie zajmujących się naprawą, konserwacją, utrzymaniem w ruchu urządzeń było łącznie około dziesięciu, po kilku na jednej zmianie, gdy w zakładzie pracowało się w systemie trzymianowym. Każdy z takich elektryków miał swoją specjalizację – niektórzy zajmowali się urządzeniami transportowymi, niektórzy naprawą

maszyn takich jak obrabiarki, frezarki, a ubezpieczony zajmował się suwnicami. Ubezpieczony remontował także suwnice znajdujące się na zewnątrz budynku, które służyły do transportu elementów do produkcji stalowej.

Pracę taką ubezpieczony wykonywał faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Był narażony na hałas, porażenie prądem elektrycznym, naświetlenia.

Ubezpieczony posiadał uprawnienia do konserwacji dźwigów (w toku postępowania ubezpieczony przedłożył Zaświadczenie Nr 142/K/G uprawniające do konserwacji dźwigów kategorii I E z dnia 27 kwietnia 1982r.).

Razem z ubezpieczonym pracowali:

- J. T. zatrudniony od dnia 1 września 1959r. do dnia 30 czerwca 1962r. na stanowisku ucznia i od dnia 1 lipca 1962r. do dnia 31 maja 1997r. ostatnio na stanowisku mistrza,

- K. K. zatrudniony od dnia 1 września 1972r. do dnia 24 czerwca 1975r. na stanowisku ucznia i następnie od dnia 1 sierpnia 1975r. do dnia 31 maja 1997r. na stanowisku ślusarza,

- Z. M. zatrudniony od dnia 1 września 1972r. do dnia 20 czerwca 1975r. na stanowisku ucznia i od dnia 21 czerwca 1975r. do dnia 31 maja 1997r. na stanowisku elektromontera,

- M. P. zatrudniony od dnia 15 października 1968r. do dnia 31 maja 1997r. na stanowiskach tokarza, mistrza i kierownika utrzymania ruchu.

J. T. i M. P. byli przełożonymi ubezpieczonego.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego i świadków J. T., K. K., Z. M. i M. P., zeznań w/w świadków oraz zeznań ubezpieczonego (protokół elektroniczny z rozpraw z dnia 13 września 2017r. czas 00:08:05 – 00:30:33, z dnia 11 października 2017r. czas 00:03:27 – 01:12:37).

Odnośnie rodzaju rzeczywiście wykonywanej pracy przez ubezpieczonego Sąd dał wiarę zeznaniom słuchanych w sprawie świadków J. T., K. K., Z. M. i M. P. oraz zeznaniom ubezpieczonego, gdyż były one rzeczowe, szczegółowe, logiczne, zasadniczo zgodne ze sobą, wzajemnie się uzupełniające, korespondujące z treścią zgromadzonej w sprawie dokumentacji. Świadczenie ci pracowali razem z ubezpieczonym w spornym okresie jego zatrudnienia i byli bezpośrednimi świadkami wykonywanej przez niego pracy, stąd niewątpliwie posiadają szczegółową wiedzę w tym zakresie. Nadto świadkowie J. T. i M. P. byli przełożonymi ubezpieczonego i stąd z racji pełnienia takiej funkcji kontrolowali i nadzorowali jego pracę.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego M. K. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017r., poz. 1383) prawo do emerytury ma ubezpieczony urodzony po dniu 31 grudnia 1948r., który:

- ukończył 60 lat,
- udokumentował do dnia 31 grudnia 1998r. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym co najmniej 15 lat zatrudnienia przy pracach wymienionych w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.),
- nie przystąpił do OFE albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych

na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa,

Po myśli § 2 ust. 1 i 2 w/w rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie

Ubezpieczony M. K. ukończył wiek emerytalny 60 lat, legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym co najmniej 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Spór w rozpoznawanej sprawie dotyczył posiadania przez ubezpieczonego na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganego 15 – letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, a konkretnie tego czy istnieją podstawy do zaliczenia do takiej pracy okresu spornego zatrudnienia ubezpieczonego w Hucie (...) od dnia 1 sierpnia 1975r. do dnia 31 maja 1997r.

Ubezpieczony na cały powyższy okres zatrudnienia przedłożył wprawdzie w organie rentowym świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych sporządzone przez w/w zakład pracy, lecz dokument ten organ rentowy zakwestionował z przyczyn wskazanych w decyzji zaskarżonej.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach, a także inne dokumenty wystawione przez pracodawcę, nie są dokumentami urzędowymi w rozumieniu art.244§1 i 2 k.p.c., tylko dokumentami prywatnymi, które stanowią dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art.245 k.p.c.). Dokumenty takie podlegają kontroli zarówno co do prawdziwości podanych w nich faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej (por. wyrok Sadu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 kwietnia 2017r. III AUa 698/16).

W konsekwencji braku uznania przez organ rentowy w/w dokumentu Sąd w toku niniejszego postępowania prowadził szczegółowe postępowanie dowodowe na okoliczność rzeczywistej świadczonej przez ubezpieczonego pracy w okresie spornym i następnie ustalenia czy praca taka mieści się wykazie prac w warunkach szczególnych (Wykaz A) stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W wykazie A, dziale XIV, poz.25 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. wymienione zostały prace – „ bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano – montażowe i budowlano – remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie ”.

W ocenie Sądu, przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało w sposób jednoznaczny, że ubezpieczony w okresie spornego zatrudnienia w Hucie (...) od dnia 1 sierpnia 1975r. do dnia 31 maja 1997r. wykonywał pracę, o której mowa powyżej,

a mianowicie faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się naprawą, remontem i konserwacją suwnic, gdy na wydziale, gdzie dokonywał tych czynności – biorąc również pod uwagę specyfikę działalności całego zakładu pracy, który zajmował

się produkcją różnego rodzaju wielkogabarytowych urządzeń, konstrukcji stalowych - jednymi z podstawowych prac były prace polegające na obsłudze suwnic wymienione w wykazie A dziale III poz.86.

Przyjęciu, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy świadczył pracę w warunkach szczególnych nie przeszkadza fakt, że czasami pewne czynności musiał wykonać w warsztacie w sytuacji, gdy były to czynności ściśle i nierozzerwalnie związane z naprawą i konserwacją suwnic, bo np. dokonywał w warsztacie naprawy pewnych podzespołów tego urządzenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012r. II UK 233/11).

Powyższe okoliczności potwierdzają wiarygodne zeznania świadków J. T., K. K., Z. M. i M. P. – byłych współpracowników ubezpieczonego, zeznania ubezpieczonego, powołana w sprawie dokumentacja, w tym dokumentacja osobowa.

Zdaniem Sądu zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych podlega także okres odbywania przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej od dnia 26 kwietnia 1977r. do dnia 10 kwietnia 1979r. przypadającej na jego zatrudnienie w Hucie (...).

Należy zwrócić uwagę, iż odbywanie zasadniczej służby wojskowej regulowane było przez ustawę z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 827).

Zgodnie z treścią art. 108 ust. 1 tej ustawy obowiązującego w okresie od dnia 29 listopada 1967r. do dnia 31 grudnia 1974r. (w brzmieniu pierwotnym) i po zmianie od dnia 1 stycznia 1975r. (w brzmieniu do dnia 5 sierpnia 1979r.) – a zatem w okresie odbywania zasadniczej służby wojskowej przez odwołującego – okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby, albo w tej samej gałęzi pracy.

Na podstawie art. 108 ust. 4 w/w ustawy wydane zostało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318). Rozporządzenie to obowiązywało do dnia 31 sierpnia 1979r. Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia żołnierzowi, który podjął zatrudnienie stosownie do zasad określonych w § 2-4 (t.j. w terminie 30 dni od dnia zwolnienia ze służby wojskowej zgłosił powrót do zakładu pracy), wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

Treść powyższych przepisów wskazuje, że skoro czas odbywania służby wojskowej w warunkach określonych w tych przepisach, wlicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, w tym w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie, to okres ten należy zaliczyć do pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.). Do odbywania zasadniczej służby wojskowej należy bowiem stosować przepisy w brzmieniu obowiązującym w okresie jej odbywania.

Takie stanowisko potwierdza Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 9 marca 2010r. I UK 333/09 (LEX 585739) oraz w wyroku z dnia 25 lutego 2010 r. II UK 219/09 (LEX nr 590248), a także uchwała Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z dnia 16 października 2013r. sygn.II UZP 6/13 (OSNP 2014/3/42). Przychylił się do tego stanowiska Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 2 kwietnia 2015r., III AUa 2325/14, zaś Sąd orzekający prezentowane stanowisko w pełni podziela.

Ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową w okresie zatrudnienia w Hucie (...), gdzie wykonywał pracę w warunkach szczególnych bezpośrednio przed pójściem do wojska i po powrocie z wojska. Po zwolnieniu w dniu 10 kwietnia 1979r. ze służby wojskowej ubezpieczony w ciągu 30 dni, bo już z dniem

2 maja 1979r. powrócił do pracy u tego samego pracodawcy. W takiej sytuacji okres tej służby podlega zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych.

Po zaliczeniu okresu spornego do pracy w warunkach szczególnych ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 – letnim okresem takiej pracy. Zatem spełnia wszystkie konieczne przesłanki nabycia prawa do dochodzonego świadczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od dnia 13 czerwca 2017r., tj. od ukończenia wieku emerytalnego 60 lat, zgodnie z art.100 ust.1 ustawy.

(-) SSO Grażyna Łazowska